

20738 - راپىزىلاردىن ۋاقتلىك نىكاھلىنىشنى دۇرۇس دەپ قارىغانلارغا رەددىيە

سوئال

ئىسلام دىنىدا ۋاقتلىق نىكاھ ئاتالغۇسى بارمۇ؟، مېنىڭ بىر دوستۇم فرۇپسور ئوبۇل قاسىم جورجىنىڭ كىتابىنى ئوقۇغاندا، ئۇ كىتابتىكى: "توي قىلغۇچى قىز-يىگىتلەر ۋاقتلىق نىكاھ قىلسا بولىدۇ دېگەن قۇرلار تەسىر قىلىپتۇ (بۇنى ئىسلامدىكى ۋاقتلىق نىكاھلىنىشنىڭ قانۇنلۇق ئاتالغۇسى دەپتۇ). ۋاقتلىق نىكاھلىنىشنى چۈشەندۈرۈپ، ئايال مەلۇم بىر كىشى بىلەن قىسقا مۇددەتلىك نىكاھلانسا توغرا بولىدۇ، دەپتۇ. بۇ توغرىدا يەنى ۋاقتلىق نىكاھلىنىش توغرىسىدا ماڭا تەپسىلى چۈشەنچە بەرگەن بولساڭلار؟ قايسى مەزھەب بۇ پىكىرنى كۈچلاندۈرىدۇ؟، بۇ توغرىدا قۇرئان-ھەدىستىن دەلىللەر بولسا بايان قىلىپ بەرسەڭلار؟.

تەپسىلى جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيەلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر.

ۋاقتلىق نىكاھلىنىش (نىكاھ مۇتئە): ئەرنىڭ مەلۇم بىر ئايال بىلەن مەلۇم مىقداردا پۇل-مال بېرىش بەدىلىگە مەلۇم مۇددەتكىچە نىكاھلىنىش دېگەنلىكتۇر.

نىكاھلىنىشتىكى ئەسلى-ئاساسى مەقسەت بولسا، تۇرمۇشنى داۋاملاشتۇرۇشتىن ئىبارەتتۇر. ۋاقتلىق نىكاھ بولسا ئىسلامنىڭ دەسلەپكى ۋاقتلىرىدا يولغا قويۇلغان بولۇپ، كىيىن مەزكۇر ھۆكۈم ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان، شۇنداقلا ۋاقتلىق نىكاھ (نىكاھ مۇتئە) تا قىيامەتكىچە ھارام قىلىندى.

ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ھەدىس بايان قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: **«پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام خەبەر كۈندە: ۋاقتلىق نىكاھتىن (نىكاھ مۇتئەدىن) ۋە ئۆي ئېشىكىنىڭ گۆشىنى يېيىشتىن چەكلىگەن.»** [بۇخارى رىۋايىتى 3979-ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 1407-ھەدىس].

رەببە ئىبنى سەبىر ئەلجۇھەنىي رىۋايەت قىلىدۇكى، ئۇنىڭ دادىسى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىلەن بىرگە بولغان بولۇپ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دەيدۇ: **«ئى ئىنسانلار! مەن سىلەرگە ئاياللار بىلەن ۋاقتلىق نىكاھلىنىشقا بۇرۇن رۇخسەت قىلغان ئىدىم، ھەقىقەتەن ئاللاھ تائالا بۇ ئىشنى قىيامەت كۈنىگىچە ھارام قىلدى. بۇ تۈردىكى نىكاھنى داۋاملاشتۇرۇۋاتقانلار بولسا، بۇنىڭدىن دەرھال قول ئۈزسۇن ۋە ئۇ ئاياللارغا بەرگەن نەرسىدىن ھېچ نەرسىنى قايتۇرۇۋالمىسۇن.»** [مۇسلىم رىۋايىتى 1406-ھەدىس].

ئاللاھ تائالا نىكاھلىنىشنى بولسا ئۆزىنىڭ ئىلاھى قۇدرىتىنى ئويلىنىدىغان ۋە پىكىر قىلىدىغان ئالامەتلەردىن قىلدى. ئاللاھ تائالا ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىسىدا كۆيۈنۈش ۋە مۇھەببەت پەيدا قىلدى، ئايالنى ئەر ئۈچۈن ئارامگاھ قىلدى، ئەۋلاد قالدۇرۇشقا رىغبەتلەندۈردى. ئايالنى ئىددەت تۇتۇشقا بۇيرۇپ، مىراس ھەققى كاپالەتكە ئىگە قىلىندى. يۇقىرىقى ئىشلار چەكلەنگەن ۋاقىتلىق نىكاھتا (يەنى نىكاھ مۇتئەدە) تىپىلمايدۇ. (ئاللاھنىڭ بەزى نەرسىلەرنى چەكلەشتىكى ھېكمىتى بولسا؛ ئاللاھبىر نەرسىنى ئىنسانلارغا ھارام قىلسا، ئۇنىڭدىن ياخشىراق ۋە مەنپەئەتلىكراقنى يولغا قويىدۇ).

شەئە-راپىزلارنىڭ قارىشىدا خوتۇن كىشى ئايال ياكى دىدەك بولماستىن بەلكى ۋاقىتلىق مەنپەئەتلىنىدىغان تاۋار دەپ قارالغانچقا، ئۇلارنىڭ قارىشىدا ئاياللار بىلەن ۋاقىتلىق نىكاھلىنىشنى توغرا دەپ قارايدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأَرْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ، فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ﴾**. تەرجىمىسى: **«ئۇلار ئەۋرەتلىرىنى (ھارامدىن) ساقلىغۇچىلاردۇر. (يەنى ئەۋرەتلىرىنى) پەقەت خوتۇنلىرىدىن، چۆرىلىرىدىن باشقىلاردىن ساقلىغۇچىلاردۇر (بۇلار بىلەن يېقىنچىلىق قىلغۇچىلار مالاھەت قىلىنمايدۇ). بۇنىڭ سىرتىدىن (جىنسىي تەلەپنى قاندۇرۇشنى) تەلەپ قىلغۇچىلار ھەددىدىن ئاشقۇچىلاردۇر.»** [سۈرە مۇسئۇن 5-6-7-ئايەتلەر].

شەئە-راپىزلار ۋاقىتلىق نىكاھنىڭ دۇرۇسلىقىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن تۆۋەندىكىدەك توغرا بولمىغان دەلىللەرنى كەلتۈردى:

1- ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **﴿فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً﴾**. تەرجىمىسى: **«قايسىكى ئاياللارنى (نىكاھلاپ ئېلىپ) پايدىلانساڭلار، ئۇلارغا (نىكاھ ۋاقتىدا) بېكىتىلگەن مەھرىلىرىنى بېرىڭلار.»** [سۈرە نىسا 24-ئايەتنىڭ بىرىقىسى].

شەئەلەر يۇقىرىقى ئايەتنى چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دەيدۇ: بۇ ئايەت ۋاقىتلىق نىكاھنىڭ دۇرۇس ئىكەنلىكىگە دەلىل بولىدۇ، ئۇلار ئاللاھ تائالانىڭ **«ئاياللاردىن پايدىلانساڭلار»** دېگەن سۆزىنى ۋاقىتلىق نىكاھ دەپ بۇنىڭغا **«مەھرىنى بېرىڭلار»** دېگەن سۆزنى بىرگە كەلتۈرۈپ، **«ئاياللاردىن پايدىلانساڭلار»** دېگەن سۆز (نىكاھ مۇتئە) دېگەنلىك بولىدۇ، دەپ قارايدۇ.

ئۇلارنىڭ بۇ سۆزىگە بېرىلىدىغان رەددىيە: ئاللاھ تائالا بۇ سۆزنى زىكىر قىلىشتىن ئىلگىرى ئەرلەر ئۈچۈن نىكاھلىنىشى چەكلەنگەن ئاياللارنى بايان قىلدى، ئاندىن مۇشۇ ئايەتتە ئەرلەر ئۈچۈن ھالال-دۇرۇس بولىدىغان ئاياللارنى زىكىر قىلدى، نىكاھلاپ ئالغان ئايالغا تويۇق مېھرى بېرىشىنى بۇيرىدى.

توي قىلىش لەززىتىنى بۇ جايدا مەنپەئەتلىنىش دەپ ئىپادىلىدى. ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستىمۇ شۇنىڭ ئوخشىشى بايان قىلغان، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دەيدۇ: **«ئايال كىشى**

ئەگرى قوۋرىغىغا ئوخشايدۇ، ئەگەر ئۇنى تۈزلەيمەن دىسەڭ سۇندۇرۇۋىتىسەن، ئەگەر ئۇنىڭدىن شۇ بويىچە مەنپەئەتلەنسەڭ ئۇنىڭ بىلەن ئۇ قىغىر شەكىلدە مەنپەئەتلىنسەن.» [بۇخارى رىۋايىتى 4889-ھەدىس].
مۇسلىم رىۋايىتى 1468-ھەدىس].

تويۇق مېھرىنى بۇ جايدا ئۇجرەت دەپ ئىپادىلىدى، بۇنىڭدىن ۋاقىتلىق نىكاھ قىلىنغان ۋاقىتتا ئايالغا بېرىلىدىغان مال مەقسەت قىلىنمايدۇ. قۇرئان كەرىمدىمۇ ئاللاھ تائالا تويۇق مېھرىنى يەنە بىر جايدا ئۇجرە دەپ ئاتىدى. ئۇ بولسىمۇ ئاللاھ تائالانىڭ: **﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحَلَّلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ اللَّاتِي آتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ﴾** تەرجىمىسى: **«ئى پەيغەمبەر! ساڭا بىز سەن مەھرىلىرىنى بەرگەن ئاياللىرىڭنى، ئاللاھ ساڭا غەنمەت قىلىپ بەرگەن، ئەسىر چۈشكەن ئاياللاردىن ئۆزۈڭ ماللىق بولغانلارنى ھالال قىلدۇق.»** [سۈرە ئەھزاب 50-ئايەت]. بۇ ئايەتتىمۇ ۋاقىتلىق نىكاھنى دۇرۇس دەيدىغانغا بىرەر دەلىل ياكى ئۇنى كۈچلاندۈرىدىغانغا ھېچقانداق دەلىل يوق.

ئەگەر بىز ئايەتنى ۋاقىتلىق نىكاھنىڭ دۇرۇسلىقىنى ئىسپاتلاشقا دەلىل قىلساقمۇ ئەمما سەھىھ ھەدىستە بېكىتىلگەن بويىچە ۋاقىتلىق نىكاھقىيامەت كۈنىگىچە چەكلەنگەن (يەنى ھارام قىلىنغان).

2-بەزى ساھابىلاردىن بولۇپمۇ ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن ۋاقىتلىق نىكاھنىڭ دۇرۇسلىقى توغرىسىدا دەلىل بايان قىلىدۇ.

ئۇلارنىڭ بۇ سۆزىگە بېرىلىدىغان رەددىيە: بۇ ئۆز نەپسى-خاھىشىغا ئەگىشىدىغان راپىزىلار ئۇلار پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ساھابىلىرىنى كاپىرغا چىقىرىدۇ، ئاندىن ئۇلار بۇ جايدا ۋە باشقا جايلاردا ساھابىلارنىڭ ئىشلىرىنى دەلىل كەلتۈرىدۇ.

ۋاقىتلىق نىكاھنىڭ دۇرۇس ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىغان كىشىگە ئۇنىڭ قىيامەتكىچە چەكلەنگەنلىكى يەنى ھارام ئىكەنلىكى توغرىسىدىكى دەلىل يەتمىگەن. ساھابىلاردىن ئەلى ئىبنى ئەبۇ تالىب ۋە ئابدۇللاھ ئىبنى زۇبەير رەزىيەللاھۇ ئەنھۇلار ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ ۋاقىتلىق نىكاھنى دۇرۇس دېگەن قارىشىغا رەددىيە بەرگەن.

ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ ئاياللار بىلەن ۋاقىتلىق نىكاھلىنىش مەسلىسىدە كەڭرى يول تۇتقانلىقىنى ئاڭلىغاندا، ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇغا مۇنداق دەيدۇ: **«ئى ئىبنى ئابباس! ئالدىرىمىسلا، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام خەبەر كۈنىدە: ۋاقىتلىق نىكاھتىن (نىكاھ مۇتئەدىن) ۋە ئۆي ئېشىكىنىڭ گۆشىنى يېيىشتىن چەكلىگەن.»** [بۇخارى رىۋايىتى 3979-ھەدىس]. مۇسلىم رىۋايىتى 1407-ھەدىس].

بۇ ھەقتە تېخىمۇ كۆپرەك مەلۇماتقا ئېرىشىش ئۈچۈن **2377** نومۇرلۇق سوئاللارنىڭ جاۋابىغا مۇراجىئەت قىلىنسۇن.

ئاللاھ ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.